

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик початкової освіти

Дипломна робота
магістра

з теми: **«ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ
НАВЧАЛЬНИХ ТЕКСТОВИХ МАТЕРІАЛІВ»**

Виконала: здобувачка другого
(магістерського) рівня вищої освіти,
PO1-M22z групи
спеціальності 013 Початкова освіта
Швець Вікторія Валеріївна

Керівник:
Олинець Тетяна Василівна,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри теорії та
методик початкової освіти

Рецензент:
Городиська Оксана Миколаївна,
кандидат педагогічних наук, старший
викладач

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В СУЧАСНІЙ ШКІЛЬНІЙ ПРАКТИЦІ.....	8
1.1. Соціокультурний аспект пізнавальної діяльності.....	8
1.2. Автентичні матеріали як ефективний засіб забезпечення соціокультурного спрямування процесу навчання іноземної мови	17
1.3. Особливості формування соціокультурної компетентності учнів початкової школи у процесі навчання іноземної мови	22
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ НАВЧАЛЬНИХ ТЕКСТОВИХ МАТЕРІАЛІВ	36
2.1. Методика використання навчальних текстових матеріалів як автентичних зразків іноземної культури для формування соціокультурної компетентності молодших школярів	36
2.2. Перевірка ефективності формування іноземної соціокультурної компетентності молодших школярів	42
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63

ВСТУП

Актуальність дослідження. Входження України в світове співтовариство, нові процеси в різних сферах економіки, політики та культури робить особливо актуальною проблему міжкультурного спілкування. Постійний розвиток міжнародних контактів та зв'язків у політиці, економіці, культурі та в інших галузях обумовлює орієнтацію сучасної методики навчання іноземних мов на реальні умови комунікації. Міжкультурна соціальна компетентність розглядається як мета навчання, а процес навчання іноземних мов повинен бути направлений на подолання існуючих стереотипів, на виховання толерантності щодо представників інших культур. Відповідно до нових стандартів з іноземної мови в обов'язковий мінімум основних освітніх програм, окрім мовленнєвих вмінь, мовних знань, навиків, навчально-пізнавальних вмінь, входять соціокультурні знання та вміння. Формування соціокультурної компетентності означає розширення обсягу лінгвокраїнознавчих та країнознавчих знань про країну, мова якої вивчається, її науку та культуру, історичні та сучасні реалії, суспільних діячів і т. п. Саме навчальні текстові матеріали є джерелом автентичної інформації і реалізації соціокультурних цілей у системі шкільної освіти.

Основною ціллю навчання іноземної мови є використовувати її як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу – загострює особливу увагу до соціокультурного складника іншомовної комунікативної компетентності. Публікації Н. Бориско, Л. Зені, Л. Калініної, О. Локшиної, С. Ніколаєвої, О. Паршикової, О. Першукової, Т. Полонської, В. Редька, І. Самойлюкевич, О. Шаленка та інших науковців присвячено питанню компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов, в яких висвітлюються їхні погляди на цю проблему.

Оволодіння молодшими школярами соціокультурною компетентністю передбачає засвоєння необхідного мінімуму соціокультурних знань, а також формування навичок і вмінь узгоджувати свою поведінку відповідно до цих

знань. Термін «соціокультурна компетентність» є одним з найбільш вживаних у методичній літературі. Про це свідчить розмаїття різних підходів. У словнику методичних термінів подано визначення соціокультурної компетентності як «сукупності знань про країну, мова якої вивчається, національно-культурну специфіку соціальної та мовленнєвої поведінки носіїв мови і здатність користуватися такими знаннями у процесі спілкування, дотримуючись звичаїв, правил поведінки, норм етикету, соціальних умов і стереотипів поведінки носіїв мови».

У зв'язку з введенням соціокультурного компонента у навчання іноземних мов, гостро постає проблема автентичності мовного середовища, яка вирішується за допомогою застосування навчальних текстів автентичного характеру як одиниць спілкування, що демонструють зразки сучасної іноземної мови, перш за все усної, і деяких різновидів писемного мовлення в рамках побутової сфери спілкування, відібрані і схвалені носіями іноземної мови. Тексти супроводжуються великою кількістю ілюстрацій, в тому числі і сюжетних, що відображають побутові та культурні реалії країн, мова яких вивчається. У книгах для вчителя мають бути коментарі до тем, які допомагають ввести дітей в ситуацію, з акцентом на значущу для поданої ситуації культурологічну інформацію. Таким чином, поступово розширюється фонові культурна інформація про країни, мова яких вивчається. Під час ознайомлення з інформацією культурологічного та країнознавчого характеру учні засвоюють особливості іншої культури й аналізуючи їх, вчать краще розуміти власну культуру.

Навчальні текстові матеріали автентичного спрямування в початковій школі є тим підґрунтям, яке дає уявлення молодшому школяреві про країнознавчі та культурознавчі аспекти тієї країни, мова якої вивчається. Соціокультурний компонент в процесі вивчення іноземної мови містить в собі знання, які можуть стати в нагоді безпосередньо в ситуаціях реального іншомовного спілкування [56, с. 380].

Актуальність питання зумовила вибір теми дипломної роботи: **«Формування іншомовної соціокультурної компетентності учнів початкових класів засобами навчальних текстових матеріалів»**.

Об'єктом дослідження є процес формування соціокультурних знань у курсі іноземної мови (англійської) на початковому етапі.

Предметом дослідження є методичне забезпечення формування соціокультурної компетентності учнів 3 класу на уроках іноземної (англійської) мови засобами навчальних текстових матеріалів.

Мета дослідження полягає у створенні обґрунтованої методики використання навчальних текстових матеріалів для читання для формування соціокультурними знаннями, вміннями та навичками на уроках англійської мови учнями 3 класу, та її експериментальній перевірці.

Гіпотеза дослідження: сформованість соціокультурної компетентності учнів 3 класу на уроках іноземної (англійської) мови покращиться в результаті цілеспрямованої роботи за умов:

а) педагогічно організованого і відповідно мотивованого засвоєння та розуміння учнями іншомовних соціокультурних реалій;

б) цілеспрямованого застосування спеціально розробленої системи роботи з навчальними текстовими матеріалами для розвитку соціокультурної компетентності молодших школярів.

Мета й гіпотеза потребували розв'язання таких **завдань дослідження:**

1. з'ясувати ступінь розробки досліджуваної проблеми в лінгво-методичній та психолого-педагогічній літературі;

2. проаналізувати стан формування соціокультурної компетентності учнів початкової школи в практиці шкільного навчання;

3. дослідити вплив навчальних текстових матеріалів на формування іншомовної соціокультурної компетентності учнів 3 класу;

4. розробити систему роботи з навчальними текстовими матеріалами для формування соціокультурної компетентності учнів 3-го класу.

Організація дослідження. Експериментальне дослідження проводилося на базі Голосківської гімназії Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. У ньому брали участь учні 3 класу, 2 підгрупи (9 учнів, контрольна група та 8 учнів, експериментальна група).

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань були використані такі методи дослідження: теоретичні (аналіз та узагальнення літературних джерел та вивчення спеціальної літератури); емпіричні (спостереження за навчально-виховним процесом, бесіди з учителями й учнями, анкетування учнів, вивчення результатів рівня сформованості іншомовної соціокультурної компетентності, педагогічне тестування, педагогічний експеримент); статистичні (метод математичної статистики).

Наукова новизна визначається теоретичною обґрунтованістю, дидактичною доцільністю та експериментальною доведеністю можливості використання навчальних текстових матеріалів автентичного спрямування у формуванні іншомовної соціокультурної компетентності молодших школярів. Зокрема, виявлено особливості навчання іншомовного спілкування на уроках іноземної (англійської) мови із застосуванням навчальних текстових матеріалів автентичного спрямування; уточнено та конкретизовано умови підвищення ефективності сприйняття іншомовних соціокультурних реалій за допомогою навчальних текстових матеріалів автентичного спрямування; визначено особливості роботи з навчальними текстами на уроці англійської мови; розроблено методіку розвитку соціокультурних знань та навичок молодших школярів засобами навчальних текстів на уроках іноземної (англійської) мови.

Практичне значення полягає у виявленні ефективних методів і прийомів із використанням навчальних текстових матеріалів автентичного спрямування, який сприяє формуванню іншомовної соціокультурної компетентності молодших школярів, у розробці конкретних рекомендацій для вчителів початкових класів. Одержані результати можуть бути використані в практиці викладання іноземної (англійської) мови в школі, при

створенні нових навчально-методичних комплексів з іноземної (англійської) мови для початкових класів.

Апробація роботи. Основні положення і результати представлено на: VI Всеукраїнській науково-практичній конференції (заочна форма) «Українська та іноземні мови в початкових класах: актуальні проблеми й інноваційні технології навчання» (15-16 березня 2023 року) із доповіддю «Розвиток іншомовної соціокультурної компетентності учнів початкової школи засобами автентичних текстів»; звітній конференції студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (4-5 квітня 2023 р., Кам'янець-Подільський) із доповіддю «Навчальні текстові матеріали як засіб формування іншомовної соціокультурної компетентності учнів початкової школи» та обговорено на засіданнях кафедри теорії та методик початкової освіти (2022-2023 н. р.) Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (68 позицій). Загальний обсяг роботи – 70 с.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі здійснено нове розв'язання актуальної проблеми формування іншомовної соціокультурної компетентності учнів початкових класів засобами навчальних текстових матеріалів. Результати проведеного дослідження підтвердили ефективність вирішення поставлених завдань і дали підстави для формулювання таких висновків.

Визначено поняття «соціокультурна компетентність» як здатність особистості набувати різноманітних культурологічних, лінгвокраїнознавчих і міжкультурних знань і вмінь користуватися ними для досягнення своїх цілей в іншомовному спілкуванні.

Зміст соціокультурної компетентності може бути представлений у вигляді чотирьох компонентів: соціокультурні знання, досвід спілкування, особистісне ставлення до фактів іншомовної культури, володіння способами використання мови.

Виділено такі складові іншомовної соціокультурної компетентності: мотиваційний компонент, знанневий компонент, практичний компонент.

Розглянуто соціокультурну компетентність крізь призму пізнавальної активності, тобто готовності та бажання учня до вивчення нового матеріалу, що стосується вивчення іноземної мови та особливостей країни, мова якої вивчається, бажання самостійно розширювати знання з даного предмету.

Структурні показники соціокультурної компетентності включають: рівень засвоєння матеріалу про країну, мову якої вивчається; спрямованість на використання соціокультурного матеріалу в майбутній навчальній, професійній та життєвій діяльності; уміння використовувати соціокультурну компетентність в міжнародному контексті.

У зв'язку з цим шкільний процес навчання має бути орієнтований на практичне оволодіння іноземною мовою, а тому у нашому дослідженні проблеми розуміння іноземної мови у процесі читання автентичних матеріалів відводиться значна роль.

З'ясовано, що authentic materials – автентичні матеріали: це матеріали, зміст яких відображає реальну мову носіїв або компетентних користувачів мови, і які використовуються в повсякденному житті країн мови, що вивчається.

Вважається, що актуальність використання автентичних матеріалів у навчанні іноземної мови полягає в їх функціональності. Під функціональністю ми розуміємо їх орієнтацію на реальне використання, так як вони створюють ілюзію прилучення до природної мовного середовища, що, на думку багатьох провідних фахівців в області методики, є головним фактором в успішному оволодінні іноземною мовою.

Аналіз наукової літератури показав, що поняття «соціокультурна компетентність» розглядається у двох напрямках: країнознавчому та лінгвокраїнознавчому.

Країнознавча компетентність – це знання учнів про культуру країни, мова якої вивчається (знання історії, географії, економіки, державного устрою, особливостей побуту, традицій та звичаїв країни).

Лінгвокраїнознавча компетентність передбачає оволодіння учнями особливостями мовленнєвої та немовленнєвої (міміка, жести, що супроводжують висловлювання) поведінки носіїв мови в певних ситуаціях спілкування, тобто сформованість в учнів цілісної системи уявлень про національно-культурні особливості країни, що дозволяє асоціювати з мовною одиницею ту саму інформацію, що й носії мови, і досягати в такий спосіб повноцінної комунікації.

У початковій школі вже з перших уроків діти знайомляться з соціокультурними особливостями країни, мова якої вивчається: вивчають імена зарубіжних однолітків, засвоюють назву країни, мова якої вивчається, пізнають її столицю з визначними пам'ятками, вивчають назви грошових знаків, оволодівають зразками іншомовного фольклору (римуваннями, лічилками, дитячими віршами і піснями), знайомляться з іменами

письменників і назвами їхніх творів, отримують інформацію про деякі свята, традиції і звичаї, які пов'язані з цими святами, тощо.

У зв'язку з введенням соціокультурного компоненту навчання іноземних мов, гостро постає проблема автентичності мовного середовища, яка вирішується за допомогою застосування автентичних текстів як одиниць спілкування, що демонструють зразки сучасної іноземної мови, перш за все усної, і деяких різновидів писемного мовлення в рамках побутової сфери спілкування, відібрані і схвалені носіями іноземної мови.

Автентичні матеріали – це матеріали відібрані з оригінальних джерел, які характеризуються природністю лексичного наповнення та граматичних форм, показують колорит та особливості народу, мова якого вивчається і можуть бути використані при навчанні англійської мови.

Автентичні матеріали поділяються на: друковані (художні твори, газети, журнали, листівки, брошури, рекламні матеріали, об'яви тощо); аудіо (радіопередачі, оголошення, пісні); відеоматеріали (фільми, мультфільми, серіали, інтерактивні відео, телепередачі, ток-шоу, інтерв'ю, кліпи, рекламні блоки, трейлери до фільмів).

Основною одиницею профільного навчання іноземних мов є текст.

Текстам соціокультурного характеру нині відводиться все більше місця у процесі навчання іноземних мов. Завдяки таким текстам здобувачі освіти знайомляться з реаліями країни мови, що вивчається, одержують додаткові знання в галузі географії, освіти культури тощо. Зміст країнознавчих текстів має бути значущим для школярів, мати визначену новизну, включати відомості про державний устрій, географічне середовище, характерні предмети матеріальної культури, елементи фольклору або про особливості мовленнєвого походження й етикету.

Навчальні тексти автентичного спрямування на занятті з англійської мови мають виконувати такі функції: інформативну, стимулюючу, інтегративну, виховну, контролюючу.

Залежно від комунікативної мети автентичні тексти варто розрізняти для різних видів читання: із розумінням основного змісту тексту (reading for the main idea); із метою пошуку необхідної інформації чи інформації (reading for specific information); із повним розумінням змісту тексту (reading for detail).

Робота за навчальним текстом автентичного спрямування повинна складатися з трьох етапів. Перший етап (pre-reading) передбачає роботу із заголовком, прогнозування (про що йдеться у тексті), інтернаціональною лексикою, актуалізацію знайомої лексики шляхом комунікативно-інформативного аналізу. На другому етапі відбувається власне робота з текстом, що має на меті засвоєння змістового наповнення тексту, його мовного матеріалу та композиції. Завершальний етап – це різноманітні перекази тексту, метою яких є розвиток творчих здібностей та критичного мислення студентів, формування вмінь монологічного, діалогічного та групового мовлення на основі автентичного тексту.

Експериментальне дослідження проводилося на базі Голосківської гімназії Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. У ньому брали участь учні 3 класу, 17 учнів (9 учнів, контрольна група та 8 учнів, експериментальна група).

Вивчено стан проблеми використання навчальних текстових матеріалів у педагогічній теорії і практиці. Визначено суть понять «соціокультурна компетентність», «автентичність», «текст», їхня дидактична цінність, розглянуто етапи, подано методичку, створено систему роботи з навчальним текстом автентичного спрямування, яка покликана удосконалити процес формування соціокультурних знань, вмінь та навичок й мотивувати молодших школярів до вивчення іноземної мови; апробовано окремі її елементи, внесено корективи.

Здійснено експеримент відповідно до розроблених технологій удосконалення соціокультурної компетентності учнів 3 класу. Передбачено проведення уроків у контрольній групі за традиційною методикою, а в

експериментальній – за експериментальною, зрізових робіт в обох класах. Перевірено ефективність методики формування соціокультурних знань, вмінь та навичок; визначено ефективність розробленої системи роботи з формування соціокультурної компетентності учнів 3 класу на уроках іноземної (англійської) мови.

Оцінюючи результати експериментального дослідження, з'ясовано, які зміни відбувалися в соціокультурних знаннях, вміннях та навичках учнів 3-го класу у процесі організації систематичного застосування навчальних текстових матеріалів для читання на уроках іноземної (англійської) мови. Використовуючи різні методи дослідження (анкетування, спостереження, бесіди), які застосовувалися на підсумковому етапі експерименту, отримано результати, які підтвердили істинність нашого припущення. Наприкінці дослідження учням обох класів запропоновано завдання для опитування, побудовані за вимогами навчальної програми до соціокультурних знань, умінь і навичок третьокласників.

Отже, реалізована методика формування соціокультурної компетентності учнів 3 класу на уроках іноземної (англійської) мови засобами навчальних текстових матеріалів для читання передбачала системний розвивальний вплив на різні складові цього багатогранного процесу. Аналіз даних, отриманих у результаті дослідження, свідчить про ефективність їх використання для підвищення рівня сформованості соціокультурних знань молодших школярів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антоненко І. Особливості соціокультурної компетенції студентів ВНЗ. Іншомовна комунікативна компетенція як важливий чинник в навчанні майбутніх фахівців. URL: <https://kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/zbirnyk.pdf> (дата звернення: 15.03.2023).
2. Бабанський Ю. К. Методи навчання в сучасній школі. Київ : Просвіта, 2015. 208 с.
3. Баранова Н. В., Гусєва С. Б. Соціокультурний компонент у змісті навчання англійської мови // Іноземні мови в школі. 2011. № 4. С. 13-20.
4. Басай Н. Д. Особливості формування соціокультурної компетентності учнів початкової школи у процесі навчання іноземних мов. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/709155/2/Basai.doc_\(2\).pdf](https://lib.iitta.gov.ua/709155/2/Basai.doc_(2).pdf) (дата звернення: 07.06.2023).
5. Березенська Л. І., Гуманкова О. С., Козловська О. І. Автентичний текст – основа формування соціокультурної компетенції учнів загальноосвітньої школи. Житомир : Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. 2004. № 17. С. 7.
6. Білоцерківська Н. Г. Формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін: автореф. дис. ... канд. пед. наук. Харків, 2009. 23 с.
7. Богданова О. В. Використання автентичних відеоматеріалів для формування комунікативної та соціокультурної компетенції на уроках англійської мови // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Серія : Філологічна. 2014. Вип. 49. С. 271-272.
8. Борецька Г. Е. Методика формування іншомовної компетентності читанні. Іноземні мови. 2012. №3(71). С. 18-27.
9. Близнюк Т. О. Ефективні засоби формування соціокультурної компетентності молодших школярів // Гірська школа Українських Карпат. 2021. № 25. С. 48-52.
10. Варзацька Л. О. Активізація мовленнєвої діяльності учнів // Початкова школа. 2001. №2. С. 30.

11. Вітюк В. Основні шляхи формування соціокультурної компетентності учнів початкової школи. Рідне слово в етнокультурному вимірі. 2013. С. 474-479.
12. Войтанік І. В. Використання професійно-орієнтованих текстів із культурним компонентом для навчання англійської мови студентів-економістів-міжнародників. Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. пр. 2014. № 47, Ч. 1. С. 218-228.
13. Галапчук-Тарнавська О. Формування навичок читання автентичних текстів на уроках англійської мови в основній школі // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія», (6(74)), С. 166.
14. Гірняк С. П. Сутність соціокультурної компетенції мовної особистості // Збірник наукових праць за матеріалами Другої Міжнародної науково-практичної конференції : Рідне слово в етнокультурному вимірі. Дрогобич : Посвіт, 2009. С. 377-383.
15. Глущенко Ж. Є. Організація читання на уроках іноземної мови. Англійська мова та література. 2010. №16. С. 2-5.
16. Голованчук Л. П. Місце і роль культурно-країнознавчого аспекту в іншомовному спілкуванні. Вісник Київського державного лінгвістичного університету. Серія: Педагогіка та психологія. 2010. Вип. 2. С. 36-41.
17. Груздева І. В. Соціокультурна компетентність: підходи до визначення структури і функції // Грамота. 2015. № 8. С. 55-58.
18. Державний стандарт початкової загальної освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.02.2023).
19. Дідур Н. А. Формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів початкової школи у процесі фахової підготовки : дис. канд. пед. наук. Чернігів, 2019. 310 с.
20. Долінська К. Формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів початкових класів як педагогічна проблема. Науковий вісник

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2013. Вип. 7. С. 141-145.

21. Дмітренко Н. Є. Використання автентичних текстів в автономному навчанні професійно орієнтованого англomовного спілкування. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020. С. 107-111.

22. Дука М. В. Поняття «лінгвосоціокультурна компетентність» та аналіз методів її формування в педагогічній теорії і практиці. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. № 7 (51). С. 39-48.

23. Жорнова О. І. Соціокультурна компетентність студентів в контексті оминання «слабких ланок» сучасного освітнього процесу // Вища освіта України. Додаток 6. Тематичний випуск «Вища освіта у контексті інтеграції до європейського простору». 2016. С. 93-100.

24. Качур І. І. Використання автентичних матеріалів як креативний підхід до вивчення іноземної мови // Інноваційна педагогіка. Вип. 21. Т.2. Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 13-15.

25. Кравченко Т. М., Габовда А. М. Використання автентичних матеріалів у процесі формування іншомовної компетенції. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота». Вип. 25. 2012. С. 101-103.

26. Коган Ю. М Країнознавство як компонент професійної підготовки вчителів іноземної мови у ВНЗ : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04. Луганськ. 2006. 20 с.

27. Коломійчук І. М. Автентичні матеріали як ефективний засіб забезпечення соціокультурного спрямування процесу навчання іноземної мови. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2017. № 1 (13). С. 102-105.

28. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (дата звернення: 02.05.2023).

29. Коротка Н. В. Роль автентичних матеріалів у вивченні ділової англійської мови. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 4 (72), грудень. С. 124-127.
30. Кротік К. В. Методика формування сучасної англомовної лінгвокультурної компетентності учнів основної школи. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/10422> (дата звернення: 02.05.2023).
31. Кузьменко Ю. В. Вимоги до вправ для формування соціокультурної компетенції в учнів основної школи у процесі навчання англійського діалогічного мовлення // Іноземні мови. 2016. №2. С. 6-16.
32. Кушнір І. М. Сутність і структура соціокультурної компетентності іноземних студентів у контексті міжкультурної комунікації // Мова і культура: наук, журнал. Київ : Видав. дім Дмитра Бураго, 2009. С. 54 - 58.
33. Марченко Ю. Г. Сутність і структура соціокультурної компетенції учнів загальноосвітньої школи (на прикладі англійської мови) // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2010. № 14. С. 99-103.
34. Методика викладання англійської мови : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. Холод Ірина Василівна. Умань : Візаві, 2018. 165 с.
35. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищ. навч. закладів / під загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
36. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навч. закладах: підр. Київ : Академія, 2010. С. 116-127.
37. Методика формування сучасної англомовної лінгвокультурної компетентності учнів основної школи. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1370952.pdf> (дата звернення: 18.04.2023).

38. Мневець С. М. Робота з текстом на уроці іноземної мови як процес творчої співпраці вчителя та учня. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Педагогіка». Вип. 27. 2013. С. 64-67.
39. Неділько А. Г. До питання застосування автентичних матеріалів для навчання іноземної мови // Іноземні мови. 2008. №4. С. 10.
40. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
41. Новгородова Е. С. До питання про структуру та зміст соціокультурної компетентності // Вісник КазГУКІ. 2016. № 4. С. 39-42.
42. Носович Є. В. Критерії змістовної автентичності навчального тексту // ІМ. 2009. №2. С. 9.
43. Латухіна М. В. Поняття соціокультурної компетенції у навчанні англійської мови // Молодий вчений. 2014. № 20. С. 725-727.
44. Пахомова Т. Г., Савицька Г. І. Викладання іноземної мови в початковій школі щодо введення нового стандарту початкової освіти: методичні рекомендації. Черкаси : ЧОППОП, 2012. 20 с.
45. Пехота О. М. Освітні технології: навч.-метод. посіб. Київ : АСК, 2004. 256 с.
46. Пілішек С. О. Психосемантичні особливості лінгвокраїнознавства при вивченні іноземної мови у вищому навчальному закладі: Автореф. дис. канд. психол. наук : 19.0007. Хмельницький, 2006. 16 с.
47. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ, 2002. 135 с.
48. Почтарьова Є. Ю. Соціокультурна компетентність і соціокультурний розвиток особистості в умовах сучасної освіти // Актуальні проблеми гуманітарних та природничих наук. 2011. № 2. С. 235- 238.
49. Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов учнів початкової школи: лінгводидактичний аспект // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць / [ред. кол. ; голов. ред. О. М. Топузов]. Київ : Педагогічна думка, 2017. Вип. 18. 282 с.

50. Роль лінгвокраїнознавчого аспекту при навчанні англійської мови студентів вищих навчальних закладів // Матеріали II науково-практичного семінару «Мовні універсалиї у міжкультурній комунікації». Луцьк. 2012. С. 150-153.
51. Романова Н.М. Формування соціокультурної компетентності у молодших школярів на уроках англійської мови // Початкова школа. 2010 року. № 11.С. 31-34.
52. Савечко Я. В. Використання інноваційних технологій на уроках англійської мови для учнів початкової школи. URL: http://xn--e1aaifpcds8ay4h.com.ua/files/image/konf%2011/doklad_11_3_2_30.pdf (дата звернення: 08.11.2023).
53. Селіванова Н. А. Літературно-країнознавчий підхід до відбору текстів для домашнього читання // ІМ. 2014. №1. С. 61-64.
54. Фоменко Т. Визначення поняття «соціокультурна компетентність» у сучасній парадигмі вищої освіти // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2014. Вип. 42. С. 149-156.
55. Ціпан Т. С. Особливості роботи з текстом на уроках англійської мови // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. 2016. Вип. 14. С. 43.
56. Швець В. Навчальні текстові матеріали як засіб формування іншомовної соціокультурної компетентності учнів початкової школи. Збірник наукових праць студентів і магістрантів педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; педагогічний факультет ; [відпов. секр. Н.В. Бахмат]. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2023. Вип. XIX. С. 379-381.
57. Adam S.L., Stan R.S., Moangă A.S. Authentic Language Teaching Materials. Advantages and Challenges. Bulletin UASVM Horticulture. 2011. 68(2), 353-356.

58. Benne R. R., Quintana J. Oxford heroes. Student's book. Oxford University Press. 2018. 107 p.
59. Calderhead J., Shorrock S. B. Understanding Teacher Education. Case studies in the Professional Development of Beginning Teachers. London : The Falmer Press, 2005. 235 p.
60. Drilikova D. Sociocultural Competence in ESL. URL: <https://theses.cz/id/s6bwoz/00085680-727474297.pdf> (дата звернення: 12.08.2023).
61. Kovalova K. Lingua and sociocultural competence of students as an important component of the study of foreign languages. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/1372-Article%20Text-1198-1-10-20211111.pdf> (дата звернення: 16.05.2023).
62. Giselda dos Santos Costa. Language and culture in English as a foreign language teaching: a socio-cultural experience of some exchange students. URL: <https://www.redalyc.org/journal/6198/619866305013/html/> (дата звернення: 03.07.2023).
63. Knutson E. Cross-Cultural Awareness for Second / Foreign Language Learners. The Canadian Modern Language Review / La Revue canadienne des langues vivantes. Ottawa : 2016. 610 p.
64. Marzban A. The effect of authentic texts on motivation and reading comprehension of EFL students. Theory and Practice in Language Studies. 2015. Vol.5. No.1. P.85-91.
65. Neuner G. The role of sociocultural competence in foreign language teaching and learning. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/language-teaching/article/abs/role-of-sociocultural-competence-in-foreign-language-teaching-and-learning1/E9434E8CDD7BDB4C3E44EC0894650E67> (дата звернення: 08.11.2023).
66. Practices in intercultural language teaching and learning. Ed. by Michael Joseph. Cambridge Scholars Publishing. 2017. 24 p.

67. Senior R. Authentic responses to authentic materials // English Teaching Professional. 2015. №38. P. 71.
68. Shakirova F. Developing students' socio-cultural competence by reading English literature // Journal of Education and New Approaches. 2022, 5(2), P. 213-220.